

O DELU OK SZDL V MINULEM LETU

Krepitev frontnosti kot možnosti za aktivnost vseh delavcev in krajanov

Na nedavni seji predsedstva občinske konference socialistične zveze so njegovi člani obravnavali predvsem dokumente, ki bodo tudi tema bližajoče se programsko-volilne seje OK SZDL, 21. novembra ob 17. uri. Poleg poročila o delu in prihodnjih programskih usmeritvah so obravnavali tudi kadrovske zadeve. Koordinacijski odbor za kadrovska vprašanja pri OK SZDL je v začetku meseca, takoj po poteku roka za evidentiranje možnih kandidatov za vodstvo občinske konference, določil predlog kandidatov za vodilne dolžnosti v OK SZDL: za predsednika Vlada Barabaša, za podpredsednici Gito Vovčič in Pavlo Samuda ter za sekretarja Borisa Honzaka.

Poročilo o delu občinske konference socialistične zveze in njenih organov obravnava obdobje od lanske letne programske seje sredi decembra do letošnje iz vidika uresničevanja sprejetih programskih usmeritev in ob stalnem spremljanju družbenopolitičnih in družbenoekonomskih razmer v občini. Pri svojem delu je občinska konferenca SZDL upoštevala pobude in predloge krajevnih konferenc, skupščine občine in drugih družbenopolitičnih organizacij, društvenih organizacij in društev ter republiške in mestne konference SZDL. V tem smislu se je tudi v minulem letu krepila vloga SZDL kot fronte organiziranih socialističnih sil, predvsem z uveljavljanjem sekcije načina dela, z organiziranjem javnih razprav (predvsem o planskih dokumentih in o izgradnji skladišča radioaktivnih odpadkov v Podgorici) in vse bolj tudi preko krajevnih konferenc SZDL, kjer se ob skupnih dogovorih vključujejo v fronto delovanje, na podlagi poprej sprejetih stališč v svojih organizacijah, tudi številni komunisti in borci, ter predstavniki rezervnih vojaških stareš in zveze prijateljev mladine. Le glas mladincev je bilo do zdaj še premalo slišati! Tudi sveti pri občinski socialistični zvezi se do zdaj še niso dovolj uveljavili kot odprta oblika delovanja socialistične zveze.

Za cicibane, ki niso v vrtcih

VVO Ciciban, Šarhova 29, organizira brezplačni 80-urni vzgojni program za otroke od 4. do 5. leta, ki niso vključeni v dnevno varstvo in bivajo na območju posavskih krajevnih skupnosti. Program se bo začel 20. novembra ob 15. do 17. ure in nato nadaljeval vsako sredo ob istem času v vzgojno-varstvenih enotah Posavje in Allendejeva. V zanimivih »cicibanovih urah« se bodo otroci zabavali z novimi pesmicami, pravljicami, risanjem, talovadbo in glasbo. Pridite!

Za uveljavljanje krajevnih skupnosti kot temeljne samoupravne skupnosti je izvedla socialistična zveza široko aktivnost in osvetlila nekatere vidike tega delovanja v občini. Dokument »Ugotovitve, stališča in usmeritve za nadaljnje poglobljanje krajevnih samouprave in delegatskega sistema v krajevnih skupnostih v občini« in akcijski program za njegovo uresničevanje sta konkretna rezultata teh aktivnosti. Neposredna družbenopolitična aktivnost na tem področju pa se je udeleževala predvsem pri nadaljnjem uveljavljanju samoupravljanja stanovalcev – predvsem hišne kot sestavnem delu krajevnih samouprave. Pomembno aktivnost pa je občinska socialistična zveza opravila tudi pri pripravi in oblikovanju sprememb in dopolnitev statuta občine in mesta.

Na področju družbenoekonomskih odnosov in predvsem pri ustvarjanju pogojev za čimširšo mobilizacijo delovnih ljudi in občanov za uresničevanje politike gospodarske stabilizacije je OK SZDL v okviru družbenopolitične skupnosti skupaj z vsemi subjektivnimi silami spodbujala k večji mobilizaciji samoupravnih, strokovnih in poslovodnih kadrov, k boljši gospodarski organiziranosti in kakovostnemu gospodarjenju ter trajni izvojni usmeritvi. Občinska socialistična zveza z vsemi organi in oblikami dela je vso pozornost namenila predvsem izvajanju nalog na področju gospodarske stabilizacije in pripravi planskih dokumentov v občini, mestu in republiki, v vseh fazah. Predsedstvo je sproti obravnavalo uresničevanje resolucijskih nalog in posebej opozorilo na neuskajenost in potrebo po pospešeni pripravi planskih dokumentov med temeljnimi nosilci v organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih in samoupravnih interesnih skupnostih.

Izredno pozornost je namenila OK SZDL v minulem letu tudi družbenim dejavnostim, vprašanjem svobodne menjave dela, organiziranosti tega področja, vsebinskim razvojnim vprašanjem in materialnim problemom ter naložbam. Posebna razprava o položaju družbenih dejavnosti je stekla ob obiskih v krajevnih skupnostih, ko so aktivisti opozorili na vprašanja, ki jih zanimajo in težijo. S tem so prispevali tudi dobro usmeritve za dogajanje tega področja, zlasti v pripravi dokumentov za naslednje srednjeročno obdobje. Spomladi je steklo več razprav v okviru OK SZDL z osnovno ugotovitvijo, da na področju planiranja v družbenih dejavnostih še vedno ni trdnih teoretičnih osnov, da se svobodna menjava dela ne uresničuje zadosti, da so solidarnostna merila nedodelana, in da so vprašanja organiziranosti samoupravnih interesnih skupnosti še vedno odprta. Zaskrbljujoče je tudi materialni položaj v družbenih dejavnostih. Socialistična zveza je opozorila na nujno razširitev materialne osnove de-

la ter urejanju osebnih dohodkov delavcev v družbenih dejavnostih. Trajno pa se je zavzela za povečanje družbenega proizvoda ter na tej podlagi za večji delež za družbene dejavnosti. Poseben prispevek k dograjevanju razvojnih dokumentov na področju socialne politike je pomenil tudi nedavni posvet o družbenem položaju starejših občanov v občini ter o pomoči in negi na domu. Problematiko razvoja sta vsak na svojem področju poglobljeno obravnavala tudi sveta za telesno kulturo in kulturo. Slednji predvsem s ciljem še večjega razmaha knjižničarstva v občini.

V zvezi z uresničevanjem programa III. samopriskpeva je občinska konferenca SZDL spremljala izgradnjo objektov in ponovno opozorila, naj skupščina samopriskpeva III. in drugi pristojni organi opredelijo finančne vire za popolno izvedbo referendumske potrjenega programa in določijo roke za izgradnjo predvidenih objektov.

V ospredju so bile tudi priprave na delegatske volitve leta 1986. Skupaj z ostalimi subjektivnimi silami, še posebej s sindikatom, je socialistična zveza začrtala vse potrebne naloge, jih rokovno opredelila, usmerila ter spremljala njihovo izvajanje. Posebna skrb je veljala aktiviranju in kadrovski okrepljivosti ustreznih skupnosti, stalnemu evidentiranju možnih kandidatov za delegatske in druge družbene dolžnosti, poglobljanju demokratičnosti in javnosti pri oblikovanju kadrovskih rešitev in vsebinskemu ter političnemu usmerjanju priprav za volitve v prihodnjem letu.

Na področju ljudske obrambe in družbene samozasčite je socialistična zveza skupaj z drugimi organiziranimi socialističnimi silami v temeljnih okoljih neposredno spodbujala in usmerjala pravočasno in učinkovito načrtovanje varnostnih in obrambnih priprav, predvsem pri obrambnem usposabljanju prebivalstva in usmerjanju mladih v vojaške poklice. Poseben prispevek občinske konference SZDL k 40. obletnici osvoboditve in zmage nad fašizmom ter k negovanju in razvijanju revolucionarnih tradicij pa je pomenila izdaja 2. zveza edicije o zgodovini narodnoosvobodilnega boja in delavskega gibanja na območju občine z naslovom Ljubljanska Posavje in ljudski revoluciji avtorja Mihe Čarina ob sodelovanju številnih borcev in aktivistov.

PIONIRSKA ŠOLA

Kako so organizirani pionirski odredi, kako samoupravljajo, uresničujejo svoje naloge in razpolagajo z denarjem – to in še marsikaj so zvedeli novoizvoljeni člani pionirskih odborov z bežigradskih osnovnih šol na nedavni pionirski šoli, ki sta jo, letos že tretjič, organizirala občinska Zveza prijateljev mladine in svet Zveze pionirjev. S pomočjo predsednika tega sveta BORISA ZUPANČIČA so se pionirji ob koncu šole tudi praktično preizkusili v pravem vodenju sestanka in z vsem kar spada v delo dobro organiziranega pionirskega odbora.

Foto: V. P.

GRADNJA V BS 5/2 ŠE ODPRTA

Posebna komisija pripravlja nove predloge

Problematika gradnje v zazidalnem območju BS 5/2 – Koroški partizani se nanaša, kot je dejal uvodoma na zborih Boris Prešern, predsednik občinskega komiteja za urbanizem, gradbene zadeve, komunalno in stanovanjsko gospodarstvo, na 2. in 3. fazo gradnje v tem območju – na cono B, ki je severno od obstoječega gradbišča med Glavarjevo ulico in Mašera Spasiča, te na cono C, ki leži južno od gradbišča med Triglavsko in Posavsko ulico. V obeh conah je mogoče zgraditi 269 novih stanovanj ter skoraj 16 tisoč kvadratnih metrov poslovnih in drugih površin. Da bi ta stanovanja in poslovne površine zgradili, bi bilo treba porušiti 16 stanovanjskih objektov starih med 30 in 50 let.

Dandanašnja stanovanjska in ostala gradnja je v Ljubljani in za Bežigradom soočena s problemom velikega pomanjkanja razpoložljivih stavbnih zemljišč. Zato bodo v prihodnosti pomembno vlogo igrale zgostitve in pozidava prostih površin v že pozidanih kompleksih fonda in nadomestitev z novimi večjimi površinami. Titova cesta je kot ena izmed glavnih ljubljanskih prometnic. Že v veljavni planskih dokumentih in v osnutkih dolgoročnega plana Ljubljana 2000 ter srednjeročnega plana 1986-90 Bežigrada opredeljena kot primarna mestna cesta, kar pogojuje tudi višjo gostoto poselitve, več prometa in več delovnih mest ob tem koridorju. Problematiko nadaljnje izgradnje v območju BS 5/2 je zato treba gledati tudi v luči določil teh planskih dokumentov, ki, kot je poudaril Boris Prešern, ne predvidevajo nobenih rezervnih lokacij ali dodatnih stavbnih zemljišč.

Za območje BS 5/2 je po besedah Borisa Prešerna analiza pokazala, da bi znašali stroški urejanja manj kot 8 odstotkov cene kvadratnega metra tu zgrajene stanovanjske površine, saj je območje izredno dobro komunalno opremljeno. Običajno znaša ta strošek med 12 in 17 odstotki pa tudi do 30 odstotkov cene kvadratnega metra nove stanovanjske površine. Tudi če urejanju pristejejo stroške rušenja 16 objektov, ki imajo 39 stanovanjskih enot, je končni znesek bistveno nižji od stroškov urejanja na novi lokaciji, saj bi predstavljali komaj njihovo tretjino (odvisno od variante).

Varianta B3 + E, ki jo je glede na izračun najmanjših skupnih stroškov urejanja stavbenega zemljišča za izgradnjo 269 stanovanj podprl izvršni svet, je, kot je poudaril Boris Prešern, usklajena z urbanističnimi opredelitvami srednjeročnega in dolgoročnega plana, v ekološkem smislu pa spoštuje sprejete standarde za bivalno okolje. Ti bodo upoštevani tudi pri soglasjih k zazidalnemu načrtu in tehnični dokumentaciji.

RUŠENECM REALNA ODŠKODNINA IN LOKACIJE ZA BEŽIGRADOM

Da bi pripadajoča odškodnina rušencem v današnji družbeno ekonomski situaciji z visoko stopnjo inflacije omogočila izgradnjo enakega novega objekta, bi se, kot je dejal Boris Prešern poslužila principa tržne gradnje nadomestnih objektov, kjer sredstva zalaga izvajalec, pred prodajo in vselitvijo pa se v istem obračunskem trimesečju vrednotita tako novi kot stari objekt. Tako bi omogočili lastnikom rušenih objektov ohranjanje realne vrednosti odškodnine. Ob predpostavkah približno enake komunalne opremljenosti, manjše velikosti bodočih parcel ter boljše funkcionalnosti novih objektov in s tem zmanjšane obsega pomožnih površin je mogoče odškodnino nadomestiti, po prej navedenem postopku, približno 95 odstotkov neto koristnih stanovanjskih površin, kot je dejal Boris Prešern. Delegatsko gradivo pa o tej problematiki med drugim tudi obvešča, da bodo na območju občine Bežigrad možne nadomestne lokacije oziroma gradnje stanovanjskih hiš v zazidalnih območjih BS 112/2 – Gmajna Črnuče, severo od daljnovidnega koridorja, strnjena vrstna atrijska gradnja; BS – 106/1,2 – Mala vas, gradnja atrijskih hiš v nizih; VS 113/2 – Podboršt Črnuče, gradnja dvojčkov in četvorčkov. Za vsa tri zazidalna območja so sprejeti zazidalni načrti, v postopku je pridobivanje zemljišča, pričetek gradnje bi bil možen v letu 1986.

KRAJANI PODPRLI MANJ RUŠENJ IN MANJŠO NOVO POZIDAVO

Krajani krajevnih skupnosti Koroški partizani in okoliških pa predlogov izvršnega sveta niso podprli. Marija Orešnik, ki je kot delegatka krajevnih skupnosti Koroški partizani spregovorila na zboru krajevnih skupnosti, je povedala, da se krajanje zavzemajo za varianto B1 – F, ki predvideva najmanj rušenja. Hkrati zahtevajo, tako kot sosednje krajevnih skupnosti, takojšnjo ureditev prometa na njihovem območju. Predlagali so, naj se vsem stanovalcem – rušencem takoj ponudijo nadomestna stanovanja, ki naj bodo v enakovrednem bivalnem okolju z enakimi stanovanjskimi razmerami. Pri dodeljevanju stanovanj naj se ne upošteva le točkovo odmerjena čista stanovanjska površina, ampak tudi vsi funkcionalni in uporabni prostori, ki jih uporabljajo stanovalci kot sestavni del stanovanja. Rušencem kaj se ponudijo nadomestna stanovanja v okviru krajevnih skupnosti Koroški partizani, kot jim je bilo objubilje-

KJE IN KAKO BODO ŽIVELI NAŠI OTROCI?

Med delegati obeh zborov so prevladovala nasprotujoča si mnenja, predvsem pa je izzvenel neprijeten občutek nesoglasja in nedorečenosti ter povsem razumljivega strahu rušencev, da bi bili opeharjeni. Da bosta končno volk sit in koza cela, bodo zato ponovno pretehtani argumenti (stokovni, brez čustvenega prizvoka) obeh strani in opravičeni novi razgovori, ki naj bi končno pripeljali do soglasja. Najbrž pa bo zrno resnice tudi v razpravah tistih delegatov, ki so na zboru krajevnih skupnosti opozorili, da v mestu, kot je Ljubljana ne bomo mogli dolgo vzdrževati »ekoloških tokov«. Zazidljive zemlje je vse manj. Če bomo posegli z buldožerji na polja, pa nam bo v prihodnosti zmanjkalo hrane! Pred delegati je odgovorna odločitev, tako zaradi krajanov in rušencev, ki jim bo gradnja ostro posegla v okolje in domove, tako zaradi novih pričakovalcev stanovanj, ki jih je in jih bo v Ljubljani iz leta v leto več. Tudi vprašanje – kje in kako bodo živeli naši otroci – zahteva veliko moralno tehtanje in odgovornost!

VIDA PETROVČIČ

Franciška Lenček – devetdesetletnica

Obiskali smo Franciško Lenček iz Kleč pri Dolu, ki je 14. septembra napoinila 90 let življenja. Vesele in nasmehane nas je sprejela. Njena živahnost, zgovornost in precejšnja trdnost v hoji nas je prijetno presenetila. Na vprašanje kako je živela, da je tako čvrsta in čila, je začela pripovedovati. »Že dolgo časa uživam mleko in belo kavo, juho z dosti zelenjave, brez mesa in eno jajce na dan. Kuham si sama. V življenju nisem okusila alkoholnih pijač. Tudi nikoli nisem bila huje bojana. No, ko sem bila stara 60 let sem imela lažjo operacijo. Pred štirimi leti sem še vse delala: prala, likala, urejala vrt in kar je bilo potrebno narediti na njej. Sedaj mi delajo veselje pravnikoma pa živi pri meni«.

Ko smo kramljali o vsakdanjem življenju in minulih letih, se je Franciška spominjala svoje mladosti. Izhaja iz družine Pečnikar, znane gostilne v Šentjakobu. Dvanajst otrok je bilo pri hiši. Od 4. do 24. leta starosti, ko se je poročila, je delala pri stricu Gradu v Beričevem, ki so ravno tako imeli gostilno in kopico otrok. Imeli so jo radi, pomagala je v gospodinjstvu in pazila na otroke.

Z možem sta imela gostilno v Klečah. Rodila je tri hčere in sina. Med vojno pa se je začelo težko življenje. Sin Franc je odšel v partizane ter padel na Voklem pri Ihanu. Na dom so prihajali partizani. Najmlajša hčerka Jožica, ki je bila

takrat stara 12 let, jim je kuhala, jih spremljala, hodila je pred njimi in skrbelo za varno pot. V začetku leta 1944 so zvedeli, da jih Nemci nameravajo izseliti. Mož in starejša hči Marica sta odšla v partizane. Franciška in najmlajša sta zbežali čez Savo in se skrili pri stricu v Kašlju. Nemci so hišo popolnoma izropali in odnesli vse kar se je dalo. Zažgali je niso, da ne bi zgorlele sosednje hiše. Po vojni so se vrnili domov in začeli iz nič. Mož Franc je prišel malo kasneje, ker je bil ranjen. Popravili so hišo in obnovljali gospodarstvo, sosedje so jim pomagali celo v hrani.

Franciški ob tako visokem jubileju želimo še veliko trdnega zdravja in da bi bila še dolgo med nami.

DUŠAN REBOLJ

ŽALNE SLOVESNOSTI OB DNEVU MRTVIH

Ob dnevu mrtvih so tudi letos otroci iz vrvice in pionirji osnovnih šol obiskali spominska obeležja, položili cvetje in prižgali svečke ter se poklonili padlim junakom narodnoosvobodilnega boja. Učenci in mladinci so izvajali recitale na vseh komemoracijah, ki so bile v krajevnih skupnosti Boris Kidrič pri spomeniku padlih krajanov v Voljkovi ulici, v krajevni skupnosti Bežigrad pred spomenikom padlim borcem NOV v Einspielerjevi ulici, v Šentjakobu pri Kraljevi domačiji, v Gramozni jami, na Črnučah pred grobnico narodnih herojev na novem delu pokopališča (na sliki), v Dolu pri spomeniku NOV pred osnovno šolo Franca Ravbarja, v Stožicah pri partizanski grobnici in na Žalah pri spomeniku talcev. Občinske delegacije so v imenu občinske skupščine in družbenopolitičnih organizacij položile vence. Padlim borcem in žrtvam talizma so se poklonili številni občani, svojci in borci.

Foto: DUŠAN REBOLJ